

Raziskovalci in podjetja skupaj iščejo rešitve za starajočo se družbo

V Piranu poteka mednarodna poletna šola v okviru evropskega projekta TBrainBoost, ki si prizadeva spodbujati uporabo nevroznanstvenih odkritij pri razvoju nevrorehabilitacijskih izdelkov in storitev. Namenjena je študentom magistrskega in doktorskega študija iz različnih smeri – kineziologije, fizioterapije, psihologije, kognitivne (nevro)znanosti, biomedicinskega inženiringa in drugih. Že šesta zaporedna izvedba poletne šole nadaljuje tradicijo vrhunskih znanstvenih vsebin, mednarodne udeležbe in povezovanja znanosti z gospodarstvom.

Štiriletni projekt TBrainBoost (Era Talents for boosting and balancing brain circulation), ki ga financira Evropska unija, spodbuja mednarodno in medsektorsko mobilnost ter izboljšuje povezave med akademskimi krogi, podjetji in družbo na področju zdravega staranja. Projekt, ki ga koordinira Znanstveno-raziskovalno središče (ZRS) Koper, se zaključuje v letu 2027. Med drugim predvideva izmenjavo raziskovalcev, organizacijo delavnic – tako imenovanih »ERA-tednov« v poletnih šol. Prek njih želi raziskovalce spodbuditi, naj razmišljajo bolj inovativno in onkraj meja laboratorija ter svoje ideje spreminjajo v podjetniške rešitve za izzive starajoče se družbe.

Vprašanje, s katerim se ukvarja projekt, je, kako premostiti prepad med akademskim znanjem in podjetniško vizijo. V preteklosti so evropske raziskovalne ustanove in podjetja delovali ločeno – akademski svet se je posvečal temeljnim raziskavam, gospodarstvo pa razvoju izdelkov. A izkušnje – predvsem bliskovit razvoj cepiv med pandemijo covid-19 – so pokazale, da je prav sodelovanje med znanostjo in industrijo ključ do reševanja največjih izzivov sodob-

Poletne šole, ki v okviru projekta TBrainBoost potekajo v Piranu, so zasnovane za študente in mlade raziskovalce različnih študijskih smeri. FOTO: ZRS Koper

ne Evrope. Med njimi izstopa staranje prebivalstva, ki bo v prihodnjih desetletjih korenito spremenilo zdravstvo, trg dela in vsakdan milijonov Evropejcev.

TBrainBoost povezuje devet partnerjev iz več evropskih držav, med njimi nemški univerzi v Münstru in Konstanzu, bruseljsko Vrije ter vrsto inovativnih podjetij. Projekt sledi trem ciljem: krepitvi sodelovanja med akademijo in industrijo, vseživljenjskemu učenju raziskovalnega osebja ter večji zaposljivosti in podjetnosti mladih raziskovalcev. Pri tem posebno pozornost namenja državam, ki na evropski inovacijski lestvici zaostajajo (Slovenija je na njej trinajsta), in jim omogoča učenje od najboljših inovacijskih okolij, kot sta Belgija in Nemčija.

Priložnost za učenje od mednarodnih strokovnjakov

Osrednji dogodek letos je poletna šola TBrainBoost 3.0 z naslovom *Innovations in Neuroscience of Movement, Neurorehabilitation, and Digital Health*, ki poteka med 15. in 19. junijem 2026 v Piranu. Šola se osredotoča na inovacije na področju nevroznanosti gibanja, na nevrorehabilitacijo in na digitalno zdravje.

Program je zasnovan za študente vseh stopenj in mlade raziskovalce s predavanji v slogu TEDx, praktičnih delavnic, skupinskih projektov, kariernih delavnic in pogovorov z mednarodnimi strokovnjaki. Med njimi je profesorica Jeannette R. Mahoney z Univerze Stony Brook iz New Yorka, ki je razvila aplikacijo *CatchU* – znanstveno potrjeno digitalno orodje za oceno tveganja padcev pri starejših, za katero je lani prejela nagrado ameriškega nacionalnega inštituta za staranje.

Med predavatelji je tudi dr. Eduardo Bodnariuc Fontes, direktor programa za znanost o vadbi na Kolidžu Stonehill (Easton, Massachusetts), čigar raziskave povezujejo vadbo, možgansko stimulacijo in spoznavne sposobnosti. Število udeležencev je omejeno na dvajset, sodelovanje pa je za izbrane študente brezplačno. Nastanjeni so na Morski biološki postaji Piran, kjer poteka tudi program poletne šole.

Pobuda gradi na podjetniški miselnosti

Projektna pobuda se umešča v širši evropski kontekst – z novo evropsko agendo za inovacije, sprejeto julija 2022, želi Evropska komisija Evropo

postaviti v ospredje tako imenovanih: globoko-tehnoloških (deep tech) inovacij. Agenda s petimi stebri in 25 konkretnimi ukrepi gradi na podjetniški miselnosti Evropejcev in znanstveni odličnosti ter spodbuja eksperimentalne pristope – od regulativnih peskovnikov do živih laboratorijev. Manj kot dve leti po zagonu je bila večina ukrepov že uresničeni.

Evropska komisija tako od raziskovalcev vse bolj pričakuje, da znajo svoje ideje predstaviti vlagateljem, se povežejo s potrebami trga in iščejo rešitve za družbo (prav zato vsaka izmenjava v okviru TBrainBoost vključuje pripravo poslovnega načrta in njegovo predstavitev morebitnim vlagateljem). Z mrežo regionalnih inovacijskih dolin in Evropskim svetom za inovacije obenem usmerja milijarde evrov v konkretne projekte ter skuša zmanjšati prepad med inovacijsko močnejšimi in šibkejšimi deli Unije.

Dokaz, da resnično deluje

V šestih izvedbah poletne šole se je pokazalo, da najbolj dragocene ideje pogosto nastanejo v po-

govorih med odmori, ne na predavanjih. Tako je denimo iz srečanja med študentom kognitivne znanosti in razvijalcem iz zagonskega podjetja nastala zamisel za novo metodo. Študent se je pozneje v podjetju zaposlil in že na naslednji poletni šoli nastopil kot njegov član.

Kot vodjo poletne šole me vsako leto znova navduši, kako hitro mednarodno in multidisciplinarno sestavljene skupine študentov – fizioterapevti, psihologi, inženirji in drugi – razvijejo skupen jezik in v nekaj dneh oblikujejo poslovni načrt za rešitve, o kateri prej sploh niso razmišljali. Nekateri udeleženci so svoje ideje pozneje razvili v doktorske teme, prototipe in sodelovanja s podjetji – od praks do zaposlitev –, kar je zame najlepši dokaz, da povezovanje znanosti in podjetništva resnično deluje. Nič manj pomembna pa niso nova prijateljstva in mreže poznanstev, ki ostajajo žive še vrsto let po dogodku.

DR. UROŠ MARUŠIČ,
vodja laboratorija Inštituta za kineziološke
raziskave ZRS Koper in vodja projekta
TBrainBoost

TBRAINBOOST

Projekt »TBrainBoost« (Era Talents for boosting and balancing brain circulation, HORIZON-CSA, št. projekta: 101120150) financira Evropska unija. Stališča in mnenja, izražena v tem članku, so zgolj stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za raziskave. Niti Evropska unija niti Evropska izvajalska agencija za raziskave ne nosita odgovornosti za vsebino.